

Різноманітні засоби змін концептуального змісту більш спостерігаються при утворенні евфемізмів, ніж дисфемізмів, що говорить про те, що ціннісно-нормативні настанови мовного соціуму є досить актуальними.

Перспективою подальших досліджень вважаємо виявлення парадигматичних відносин евфемістичних та дисфемістичних одиниць у британському феміністичному дискурсі.

Література

- Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова.- М.: Эдиториал УРСС, 2004. - 571с. Абакова Т.Н. Прагматические и когнитивно-парадигматические отношения эвфемизмов и дисфемизмов в политическом тексте языке: автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. филол. наук: спец. 10. 02. 04. «Германские языки» / Т.Н. Абакова. - Саратов, 2007.- 22с. Алексикова Ю.В. Когнитивные основы формирования эвфемизмов в современном английском языке: дис. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук: спец. 10. 02. 04. «Германские языки» / Алексикова Ю. В.- Тамбов, 2010. – 163 с. Бушуева Т.С. Прагматический аспект эвфемизмов и дисфемизмов в современном английском языке : дис.. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук: спец. 10. 02. 04. «Германские языки» / Т. С. Бушуева. - Смоленск, 2005. – 176 с. Болдырев Н.Н. Оценочная метареферентация: проблемы изучения и описания / Н. Н. Болдырев // Когнитивные исследования языка: сб. науч. тр. / гл. ред. Сери Е.С. Кубрякова, отв. Ред. вып. Н. Н. Болдырев. – М.: Ин-т языкознания РАН; Тамбов: Изд. Дом ТГУ им. Г.Р. Державина, 2009. - С. 43-51. – (Вып. 5. Исследование познавательных процессов в языке). Караулов Ю. Н. Язык и личность / Ю.Н. Караулов. Русский язык. Энциклопедия. Изд. 2- ое.- М.: Дрофа, 1997.- 671 с. Кубрякова Е.С. Инференция // Е.С. Кубрякова // Краткий словарь когнитивных терминов / Под общей редакцией Е.С.Кубряковой. – М.: 1997. – 245с. Кудрявцев А.Ю. Англо-русский словарь табуированной лексики и эвфемизмов / Кудрявцев А.Ю., Куропаткин Г.Д. – М.: АСТ; Мн.: Харвест, 2006. – 384 с. Лингвистический энциклопедический словарь. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://tapemark.narod.ru/les/411a.html>. Торопцева Е.Н. Эвфемистические наименования в аспектах языка, истории, культуры: дис. на соиск. уч. степ. канд. филол. наук: спец. 10. 02. 04. «Германские языки» / Е. Н. Торопцева. - М., 2003.- 193 с. Телия В.Н. Вторичная номинация и ее виды / В. Н. Телия // Языковая номинация. Виды наименований. - М.: Наука, 1977. - С. 129-222. Holder R.W. Dictionary of euphemisms / R. W. Holder. – Oxford University Press, 2008. – 412 p. Keyes R. Unmentionables / R. Keyes. – John Murray Publish, 2010. – 342p.

УДК 811.111'367:81'22 : 82-1(73)

ОЛІМСЬКА А.К.

(Херсонський державний університет)

АРАНЖУВАННЯ СИНТАКСИЧНОГО ПРОСТОРУ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ: КОГНІТИВНО-СИНТАКСИЧНИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРІАЛІ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ БЛЮЗУ ТА ДЖАЗУ)

У статті розглядається когнітивно-синтаксичний аспект дослідження засобів аранжування синтаксичного простору американських віршованих текстів. Синтаксичний простір поезії визначено як когнітивно-семантичний конструкт, що інкорпорує різні синтаксичні конструкції поетичного тексту, пов'язані певними способами й засобами синтаксичних зв'язків у віршованому тексті. Засоби і способи синтаксичної організації поетичних текстів визначають жанрову своєрідність американської поезії.

Ключові слова: синтаксична конструкція, синтаксичний простір, синтаксичні зв'язки, висловлення, речення.

Олимская А.К. Аранжировка синтаксического пространства поэтических текстов: когнитивно-синтаксический аспект (на материале американских поэтических текстов блюза и джаза). В статье рассматривается когнитивно-синтаксический аспект исследования средств аранжировки синтаксического пространства американских стихотворных текстов. Синтаксическое пространство поэтического текста понимается как когнитивно-семантический конструкт, инкорпорирующий различные синтаксические конструкции, объединенные определенными способами и средствами синтаксической связи. Средства и способы синтаксической организации поэтических текстов определяют жанровое своеобразие американской поэзии.

Ключевые слова: синтаксическая конструкция, синтаксическое пространство, синтаксические связи, высказывание, предложение.

Olymskaya A. Arrangement of Syntactic Space of Poetic Texts: Cognitive and Syntactic Aspect (case study of Poetic Texts of American Blues and Jazz). The article focuses on cognitive and syntactic aspect of studying the means of syntactic space arrangement of American poetry. Syntactic space is viewed as systemic organization of various syntactic constructions within a poetic text by means of certain syntactic relations expressed by different connectors. The means and ways of syntactic organization of poetic texts determine the genre peculiarities of American poetry.

Key words: syntactic construction, syntactic space, syntactic connections, utterance, sentence.

Постановка проблеми. У лінгвістиці ХХІ ст. особливий вузол проблематики у дослідженні синтаксичної організації віршованих текстів становлять принципи, способи і засоби зв'язку синтаксичних одиниць («просте речення», «складне речення»). Особливою

науковою зацікавленістю характеризується складносурядне речення (паратаксис), оскільки в порівнянні з гіпотаксисом воно виявляється значно менше дослідженим, особливо в руслі сучасної проблематики мовознавства [Приходько 2002, с. 5].

Актуальність дослідження зумовлена спрямованістю сучасних студій на пояснення взаємодії мислення і мови шляхом виявлення синтаксичних зв'язків і відношень у віршованих текстах. В основу нашої роботи покладено припущення про те, що вивчення способів та засобів аранжування синтаксичного простору американських поетичних текстів уможливить пояснення їх жанрової своєрідності у лінгвістичному ключі.

Об'єктом нашого дослідження є синтаксичний простір американських поетичних текстів, а **предметом** – засоби аранжування синтаксичного простору американських віршованих текстів. Синтаксичний простір поезії тлумачимо як когнітивно-семантичний конструкт, що інкорпорує різні синтаксичні конструкції поетичного тексту, пов'язані певними способами й засобами синтаксичних зв'язків у віршованому тексті. **Мета** дослідження – виявити засоби аранжування синтаксичного простору американської поезії. Джерельною базою дослідження є 378 текстів американської поезії блюзу та джазу.

Історія питання. Попри те, що підвалини синтезованого вивчення поетичного тексту були закладені ще традиційними лінгвістичними школами, які вивчали його крізь призму граматичних структур і категорій [Адмони 1988; Виноградов 1976; Жирмунский 1975], лінгвістична наука й дотепер не має досвіду інтегративного опису синтаксичного простору у контексті його формування ані в поетичному мовленні, ані у віршованих текстах сучасної американської поезії (XX ст.). На цьому тлі є всі підстави вважати, що когнітивний рух конститuentів моделі «синтаксична конструкція ↔ поетичний текст» є не односпрямованим, а взаємозустрічним: не тільки синтаксична конструкція сприяє виразності, образності та оригінальності поетичного мовлення, а й саме поетичне мовлення синить вплив на структуру, семантику і прагматику синтаксичної конструкції.

Аналітичний огляд наукових розвідок з вивчення поетичного тексту у руслі когнітивно-дискурсивної парадигми засвідчив, що наявність різних напрямів і підходів до вивчення різних його аспектів. Так сплеск наукового інтересу до теорії концептуальної метафори і концептуальної інтеграції стимулювало вивчення образності поетичних текстів у когнітивному аспекті. Розв'язання таких завдань уможливило виокремлення деяких когнітивних напрямів: лінгвокогнітивний та когнітивно-семіотичний.

У лінгвокогнітивному аспекті визначено образний простір американської поезії (Л. І. Белехова), виявлена типологія поетичних образів в англomовних поетичних дискурсах (Л. І. Белехова, О. С. Маріна, І. О. Маляренко), реконструйовано імлікативний та паремійний простори американської поезії XX століття (О. О. Проценко, І. С. Гулідова). У свою чергу, когнітивно-семіотичний аспект уможливив визначення словесно-поетичного образу-символу та виокремлення їх типів (Т. Ю. Горчак).

Якщо образний простір висвітлено в усіх аспектах, проте синтаксичний простір американських поетичних текстів не набув системного вивчення. У сучасній когнітивній лінгвістиці є окремі розвідки з вивчення ритміко-синтаксичної організації віршованих текстів у *лінгвосинергетичному аспекті* (А. В. Стрільчук, Н. В. Шевельова-Гаркуша), досліджено способи і засоби синтаксичної організації американських та афро-американських поетичних текстів у *лінгвокультурному та лінгвокогнітивному аспектах* (А. В. Стрільчук, Н. В. Воробей), з'ясовано особливості функціонування окремих синтаксичних конструкцій (імперативних, питальних) у *когнітивно-прагматичному аспекті* (О. В. Заболотська, Н. С. Алфьорова) та займенників (Н. В. Петренко) в американській поезії.

Отже наведений вище огляд лінгвістичних робіт з вивчення синтаксису англomовного поетичного дискурсу виявив, що синтаксичний простір у когнітивному вимірі не отримав належного висвітлення.

Основна частина. У низці сучасних лінгвістичних праць існує термінологічна плутанина понять «речення», «висловлення» і «синтаксична конструкція». Речення є синтаксичною одиницею, що виражає певну думку, має інтонаційну та смислову

завершеність і служить для спілкування. Речення як багатоаспектна одиниця, виділення якої базується на таких ознаках, які репрезентують його структурно-семантичну єдність: самостійність функціонування, предикативність, інтонаційна оформленість та смислова завершеність, граматична організованість. Утворюючи речення, слова й словосполучення об'єднуються синтаксичними відношеннями й виражають думку, тобто якість повідомлення про предмети і явища дійсності. У реченні виражається ставлення мовця до фактів дійсності з погляду ствердження, заперечення, непевності, вірогідності, невірогідності. За будовою речення бувають прості й складні, за емоційним забарвленням – окличні й неокличні, за метою висловлювання – розповідні, питальні й спонукальні, за наявністю головних членів прості речення поділяють на односкладні й двоскладні, за наявністю другорядних членів – поширені й непоширені, за наявністю ускладнюючих компонентів – ускладнені й неускладнені, за наявністю чи відсутністю необхідних членів речення – повні й неповні.

Елементарне речення є простою суб'єктно-предикатною (монопропозитивною) структурою, де базові предикати перетворюють імена в речення. У семантичному просторі складного ж речення діють складні предикати, які поєднують дві й більше денотативні мікроситуації в одну складну (макроситуацію) і тим самим встановлюють відношення між ними у формі складних синтаксичних утворень з поліпропозитивною структурою. Синтаксичний зв'язок базується у цьому випадку також на валентності, а конструктивним елементом складного висловлення є сполучник-релятив, на валентності якого нашаровуються лівий та правий кон'юнкти [Приходько 2002, с. 47].

На відміну від речення висловлення – це логіко-семантична категорія, що означає форму виразу думок і форму виразу знання, воно має певний зміст і, відповідно, може бути істинним або хибним. Це форма мислення, за допомогою якої дещо стверджується чи заперечується про клас емпіричних або абстрактних об'єктів, виявляється відношення між об'єктами думок, фіксується наявність чи відсутність властивостей у класу предметів або елементів певного класу. Формою мовної реалізації висловлювання слугує речення, але не кожне речення виражає висловлювання (напр., оголошення, обіцянки, вибачення, клятви, поради тощо).

Межі речення і висловлення можуть не збігатися. Одна граматична структура може членуватися на окремі повідомлення. Таке явище називається парцеляцією. Висловлення може й не мати форми речення, що має місце в діалогічних репліках, коли вони складаються лише з вигуків і виступають ситуативно мотивованими і закріпленими.

У традиційному мовознавстві синтаксична конструкція є будь-яка синтаксична побудова (імперативна, номінативна, дієслівна тощо). У термінах ж конструкційної граматики під синтаксичною конструкцією розуміють єдність форми та значення [Goldberg 2003]. Відтак *синтаксичний простір* виступає системою взаємодії різних синтаксичних конструкцій, об'єднаних різними способами синтаксичних зв'язків і характером відношення між ними.

Вивчення тих чи інших граматичних явищ у когнітивному аранжуванні є неможливим без семантики, а розгляд семантики – без звернення до світу та знань людини, а також до таких феноменів, як мислення, сприйняття, увага, пам'ять, адже «те, що можна сказати, обмежує і організує те, що можна мислити» [Бенвенист 1974, с. 111]. Синтаксис є «конвенціональним відображенням у символічній формі певних семантичних структур» [КСКТ 1996, с. 50]. Денотативні ситуації, які описуються паратаксом, можуть бути диференційованими не тільки й не стільки через логічні функції зв'язкових засобів [Приходько 2002, с. 52]. В основі складно-сурядних речень лежать певні концепти, реконструкція яких є ключем до виявлення когнітивно значущого способу категоризації відношень між позамовними мікроситуаціями, де останні можуть розглядатись як «процес членування світу (універсуму) на дискретні сутності та групи таких сутностей..., що надає змогу звести безмежне різномаяття світу до прийнятних пропорцій» [Приходько 2002, с. 52].

Зміст концепту виникає у свідомості читача на основі співвіднесеності інформативного змісту компонентів речення. Зміст формується сполучуваністю смислів, які містяться в

першому та другому кон'юнктах – що, чим і як мотивується / не мотивується, в наслідок чого виникає інтегративне значення, що має риси єдиного цілого і не виводиться із простої суми двох складових макроситуації [Приходько 2002, с. 53].

Поєднання окремих пропозицій у складну структуру викликає необхідність встановлення певного відношення між ними. Оператором поєднання простих пропозицій у складні виступають сполучні засоби, які, виражаючи певні відношення між пропозиціями, містять у собі предикат зі значенням «відношення», який, в свою чергу, володіє двома обов'язковими валентностями – право- та лівонаправленими («що є причиною чого» /каузальність/, «що поєднується з чим» /копулятивність/, «що суперечить чому» /адверсативність/ тощо) [Приходько 2002, с. 47].

Інтерпретаційно-текстовий аналіз 378 американських поетичних текстів блюзу та джазу на 546 умовних сторінках (див. [Hughes; JPA]) виявив такі види синтаксичних зв'язків: 1) копулятивний, 2) диз'юнктивний, 3) протиставний та 4) причиннево-наслідковий.

Таблиця 1

Види синтаксичних зв'язків в американських поетичних текстах блюзу та джазу

Вид зв'язку	АП блюзу (186)	АП джазу (192)
Копулятивний	302	220
Диз'юнктивний	4	15
Протиставний	104	85
Причиннево-наслідковий	31	36

Оскільки об'єм статті обмежений, розглянемо особливості синтаксичного оформлення лише декількох фрагментів віршів, що належать до американської поезії блюзу та джазу.

В американській поезії блюзу синтаксичні конструкції, що містять протиставний вид зв'язку, імітують концепти ТЕРПИМІСТЬ, ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ, НАТХНЕННЯ, ПРОТИСТОЯННЯ тощо. Проаналізуємо засоби аранжування синтаксичної конструкції, що містить концепт ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ, у фрагменті вірша Л. Хьюза «Mother to Son» (Hughes SP, 187):

*Well, son, I'll tell you:
Life for me ain't been no crystal stair.
It's had tacks in it,
And splinters,
And boards torn up,
And places with no carpet on the floor –
Bare.
But all the time
I've been a-climbin' on,
And reachin' landin's,
And turnin' corners,
And sometimes goin' in the dark
Where there ain't been no light.*

У наведеному вище прикладі синтаксичний простір «*It's had tacks in it,/ And splinters,/ And boards torn up,/ And places with no carpet on the floor –/ Bare./ **But** all the time / I've been a-climbin' on,/ And reachin' landin's,/ And turnin' corners,/ And sometimes goin' in the dark / Where there ain't been no light.*» побудовано на основі простого і складнопідрядного речень із протиставним видом зв'язку (but). Сполучник but, який в англійській граматиці є протиставним із значенням «але», «проте», набуває у поетичному фрагменті семантику «все ж таки», «тим паче». Складнопідрядне речення розірвано на дві частини шляхом лінгвостилістичного засобу парцеляції. Така операція здійснена для посилення впливу змісту тексту на свідомість читача, а саме: акцентування поета на тяжкій долі афро-американського етносу. У прикладі, що розглядається, наявна конвергенція різних стилістичних прийомів і

засобів. Так, алітерація (*tacks, splinters, boards, places, Bare, But*) та анафора (*And splinters,/ And boards torn up,/ And places with no carpet on the floor*) сприяють утворенню когезійної моделі *глісандо* (від іт. *glissando*, фр. *glisser* – ковзати, сковзати, линути, плисти [СИМТ, с. 66]), яка передбачає плавний перехід від одного звуку до іншого, що надає твору колористичний ефект [Штейнпресс 1966, с. 119; МСГ, с. 244]. Термін «глісандо» було введено в обіг сучасної лінгвопоетики Н. В. Воробей, ґрунтуючись на результатах комплексного аналізу ритміко-синтаксичної організації афро-американських віршованих текстів. Стосовно наведеного поетичного фрагменту тип синтаксичного зв'язку «глісандо» характеризується зв'язністю синтаксичних конструкцій, що виражено копулятивним і протиставним видами зв'язку у єдності із сполучниковим анафоричним повтором, націленою на створення ефекту поступової напруженості (стилістичний прийом градації), та відокремлення додатку (*Bare*) у протиставленні сполучникові *But*, що досягнуто шляхом парцеляції цих номінативних одиниць. В англійській фонетиці приголосний *b* є вибуховим, дзвінким. Послідовний подвійний повтор приголосного *b* створює ефект очуднення шляхом висунення двох номінативних одиниць у висловленні, що розірвано. Розірвання висловлення шляхом парцеляції і анжамбеману створює паузу підчас читання, пізнання змісту повідомлення читачем і викликає у його свідомості розуміння того, що темношкірий етнос змальовано як знедолений, що виражено ключовою одиницею *Bare* – голий, пустий, але в нього є сили для подальшої боротьби (*But*). Отже у наведеному вище прикладі протиставний сполучник *But* вжито на початку поетичного рядка і речення для акцентування, на наш погляд, головного смислу фрагменту вірша: *темношкіра людина живе у злиднях, але це лише спонукає її на подальшу боротьбу за своє місце в американському суспільстві*. Номінативні одиниці *Bare, But* як найсильніші за впливом на читача у тексті та фонетичними характеристиками, а звідси виступають ключовими одиницями у фрагменті вірша, висунені графічно, фонетично і синтаксично. Спосіб синтаксичного аранжування фрагменту тексту визначаємо все ж таки як лінійний, оскільки для проаналізованого прикладу характерна плавність та наявність синдетичних зв'язків.

Тексти ж американської поезії джазу є великі за обсягом та характеризуються відсутністю пунктуації, що викликає труднощі у виокремленні синтаксичних одиниць, тому у статті наведемо лише фрагмент. Неабиякий наш науковий інтерес викликав наступний фрагмент тексту американської поезії джазу (W. Watling «A Plea for Workmen's Compensation» (JPA, 230)):

*may be
charlie mingus has it
and children are born
with deep eyes
and grow up
and die
knowing nothing
feeling little
but pain
and it continues
all go their ways
all ways the same
without change
birth
death
and in between
little but
deep wondering eyes
and pain*

У наведеному поетичному фрагменті двічі вжито протиставний сполучник *but*, який виконує дві різні функції. У першій частині фрагменту поетичного тексту сполучник *but* виокремлюється від синтаксичної конструкції шляхом графічного стилістичного прийому екстраінтервалізації як домінантного поетичного прийому в поезії джазу (*extra spacing* – зайвий пропуск між словами у тексті), що імлікує довгу паузу, тишу, спокій у свідомості читача і слугує вирівнюванню дихання між фразами, та анжамбеману, котрий акцентує увагу читача на лексичній одиниці *pain* – біль. У прикладі анафоричний повтор копулятивного сполучника *and* задає розмірний, плинний ритм тексту, який руйнується анжамбеманом та екстраінтервалізацією протиставного сполучника, що націлено на створення ефекту імпровізації ритмів у текстах поезії джазу загалом. Вживання сполучника *but* наприкінці фрагменту «*and in between / little but / deep wondering eyes / and pain*» має більш м'який характер. На нашу думку, способом синтаксичного аранжування наведеного вище прикладу є саме просторово-лінійний, що увиразнилося у комбінації графічних та синтаксичних засобів висунення одиниць у тексті.

Наведена вище інтерпретація фрагментів з американської поезії блюзу та джазу, що містять протиставні сполучники, виявила різні їх функції у синтаксичному оформленні віршів.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у визначенні особливостей аранжування синтаксичного простору поетичних текстів модернізму і постмодернізму шляхом виявлення спільних і відмінних принципів, способів і засобів.

Література

- Адмони В. Г. Грамматический строй как система построения и общая теория грамматики / В. Г. Адмони. – Л. : Наука, 1988. – 240 с. *Алфьорова Н. С.* Функціонування питальних речень у сучасних американських поетичних текстах : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Алфьорова Наталя Сергіївна. – Запоріжжя, 2012. – 229 с. *Белехова Л. І.* Образний простір американської поезії: лінгвокогнітивний аспект : дис. ... доктора філол. наук : 10.02.04 / Белехова Лариса Іванівна. – К., 2002. – 516 с. *Воробей Н. В.* Етнокультурна картина світу: лінгвокогнітивний та лінгвокультурологічний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Воробей Надія Володимирівна. – Херсон, 2011. – 260 с. *Бенвенист Э.* Общая лингвистика / Э. Бенвенист. – М. : Прогресс, 1974. – 447 с. *Виноградов В. В.* Избранные труды. Поэтика русской литературы / В. В. Виноградов. – М. : Наука, 1976. – 512 с. *Горчак Т. Ю.* Словесный образ-символ в американской поэзии XX столетия: когнітивно-семіотичний аспект : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Горчак Тетяна Юріївна. – К., 2008. – 213 с. *Гулдідова І. С.* Паремійний простір американської поезії XX століття: лінгвокогнітивний і прагмалінгвістичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / І. С. Гулдідова / Київський національний лінгвістичний університет. – К., 2008. – 20 с. *Жирмунский В. М.* Теория стиха / В. М. Жирмунский. – Л. : СПбГУ, 1975. – 664 с. *Заболотська О. В.* Імперативні синтаксичні конструкції в англійському поетичному дискурсі: когнітивно-прагматичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. В. Заболотська. – Херсон, 2012. – 20 с. *Краткий словарь когнитивных терминов* / Е. С. Кубрякова, В. З. Демьянков, Ю. Г. Панкрац, Л. Г. Лузина. – М. : МГУ, 1996. – 245 с. *Маляренко І. О.* Етнореалії в австралійських поетичних текстах: лінгвокультурний і лінгвокогнітивний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / І. О. Маляренко / ХДУ. – Херсон, 2012. – 20 с. *Маріна О. С.* Контрастивні тропи і фігури в американській поезії модернізму: лінгвокогнітивний аспект : дис. канд. філол. наук : 10.02.04 / Маріна Олена Сергіївна. – К., 2004. – 204 с. *Музыкальный словарь Гроува* / [пер. с англ.]. – 2-е изд. – М. : Практика, 2007. – 1103 с. *Петренко Н. В.* Займенник у віршованих текстах американської поезії: когнітивно-семіотичний та лінгвосинергетичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Н. В. Петренко ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2008. – 20 с. *Приходько А. М.* Складносурядне речення в сучасній німецькій мові : монографія / А. М. Приходько. – Запоріжжя : ЗДУ, 2002. – 293 с. *Проценко О. О.* Імплікативний простір американської поезії XX століття: лінгвокогнітивний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. О. Проценко. – Х., 2010. – 20 с. *Словарь иностранных музыкальных терминов* / Крунтяева Т., Молокова Н., Ступель А. – 2-е изд. – Ленинград : Музыка, 1977. – 151 с. *Стрільчук А. В.* Синтаксична організація текстів сучасної американської поезії: когнітивно-семіотичний та синергетичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Стрільчук Антоніна Вікторівна. – К., 2008. – 242 с. *Шевельова-Гаркуша Н. В.* Ритміко-синтаксична організація віршованого мовлення: лінгвостилістичний та лінгвосинергетичний аспекти (на матеріалі американських поетичних текстів XX – XXI ст.) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Шевельова-Гаркуша Наталя Василівна. – Херсон, 2013. – 312 с. *Штейнпресс Б. С.* Энциклопедический музыкальный словарь / Б. С. Штейнпресс, И. М. Ямпольский. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Советская Энциклопедия, 1966. – 632 с., ил. *Goldberg A. E.* Constructions: a new theoretical approach to language [Електронний ресурс] / A. E. Goldberg // Trends in Cognitive Sciences. – May 2003. – Vol. 5. – № 3. – Режим доступу : <http://www.princeton.edu/~paideia/Old%20Documents/goldberg-tics.pdf>.

Джерела ілюстративного матеріалу

- Hughes* – Selected Poems of Langston Hughes. – [1st Vintage classics ed.]. – New York : Vintage Books, a division of Random House, Inc., 1990. – 297 p. *JPA* – The Jazz Poetry Anthology / [ed. by S. Feinstein, Y. Komunyakaa]. – Bloomington and Indianapolis : Indiana University Press, 1991. – 320 p.